

Савченко О.О. ., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Панова О.О., д.ю.н., професор

СУДОВО-МЕДИЧНА ЕКСПЕРТИЗА УШКОДЖЕНЬ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ПРИ ПАДІННІ ЛІТАКА

Серед травм тупими твердими предметами важливе місце належить ушкодженням при падінні з висоти. Передусім це зумовлюється двома аспектами: по-перше, частотою цих ушкоджень і, по-друге, особливостями їх морфології і умовами виникнення.

За проаналізованими даними різних авторів, питома вага смертельних ушкоджень в результаті падіння з висоти досягає в великих містах 20-40% від усіх випадків смертельної механічної травми. В останні роки в зв'язку з будівництвом багатоповерхових будівель кількість травм від падіння з висоти зростає. За родом смерті падіння з висоти найчастіше є нещасним випадком (в побуті або на виробництві), рідше - самогубством або вбивством.

Так, у своїй переважній більшості пасажери отримують ушкодження внаслідок аварійної пригоди.

Так, наприклад, 4 жовтня 2019 року близько 6:45 біля Львова впав вантажний літак, що летів із Віго (Іспанія) у Стамбул (Туреччина). Літак зробив аварійну посадку за 1,5 км від злітної смуги в Сокільниках, хоча мав зробити дозаправку у львівському аеропорту. За попередньою інформацією, йому не вистачило пального. Під час падіння літака загинуло 5 людей, ще троє отримали травми[2]. У всіх пацієнтів є поєднані травми: скелетні травми, перелом плечової кістки, перелом кісток тазу зі звихом. У третього пацієнта численні ушкодження – черепно-мозкова травма, забій грудної клітки, також відкритий перелом кінцівки [2].

Натомість, 2 червня 2012 року відбулося падіння літака в районі Бородянки, Київська область. В процесі польоту в складних метеорологічних умовах літак

перейшов на зниження, що призвело до його зіткнення з землею на відстані, приблизно, 1 км від злітно-посадкової смуги аеродрому, внаслідок чого відбулося руйнування повітряного судна, і п'ять осіб, які були на борту літака загинули, а інші сімнадцять осіб отримали тілесні ушкодження різного ступеню тяжкості за таких обставин[3]. Внаслідок падіння літака потерпілі отримали такі тілесні ушкодження, зокрема, переломи кісток тазу, переломи кінцівок, забиті рани голови, переломи ключиці і зовнішньої щиколотки гомілки, закритий перелом кістки ступні, численні поверхневі садна голови, рук і тулуба, закрита черепно-мозкова травма з підшкірною гематомою, струс головного мозку, забій шийного відділу хребта, переломи хребта.

Стосовно питання смертності за останні роки, то впродовж 2020 року у світі зменшилася кількість авіарейсів та кількість аварій літаків, адже більшість країн світу закривали кордони та запроваджували інші обмеження на подорожі. Водночас кількість загиблих в авіакатастрофах зростає і становить 299 осіб. За підрахунками компанії, сталися 40 аварій великих комерційних пасажирських літаків, п'ять катастроф були смертельними. У 2019 році сталися 86 аварій, вісім з яких були смертельними. Тоді загинули 257 осіб.

Аналізуючи літературу, статистику та життєві ситуації травми які отримує людина при падінні – більшість смертельні. Як було зазначено вище, що все залежить від усіх обставин, що можуть пом'якшити падіння чи зменшити ризик утворення смертельних травм. Основне значення для тяжкості травми мають висота падіння і жорсткість поверхні зіткнення. Положення тіла і момент удару при "приземленні" багато в чому визначають морфологію пошкоджень і їх локалізацію. Основним механізмом виникнення пошкоджень при падінні з висоти є удар в момент приземлення, що супроводжується в значному відсотку випадків (особливо при падінні з великої висоти) струсом тіла і здавленням його частин.

Локалізація і характер травми залежить від того чи було падіння вільним чи невільним. Вільним падінням у ситуації падінні літака потрібно вважати таке, якщо особа з-за певних причин опинилася за бортом літака. Невільним падінням є таке, коли особа знаходиться всередині літака при авіакатастрофі. Також, при

ідентифікації ушкоджень, слід враховувати причини авіацій, до яких можна віднести: погодні умови, надзвичайна ситуація, технічні порушення які призвели до несправності, закінчення палива та багато інших, адже перелік таких є необмежений.

Отже, робота над ушкодженнями, що утворились від падіння літака є обширною. У даному випадку для правильної експертизи потрібні усі фактори: погоди, висоти падіння, обставин падіння, відстані, швидкості падіння, чи було воно вільним і тд. Взагалі ушкодження, які отримує людина при падінні з висоти є смертельними, проте є випадки, коли постраждалі отримують легкі тілесні ушкодження (багато чого залежить від висоти падіння).

Література

1. Наталія Лазарович. Потерпілі після падіння літака під Львовом перебувають у важкому стані. Видавництво «Твоє місто». 04.10.2019. Інтернет ресурс: URL: https://tvoemisto.tv/news/poterpili_vnaslidok_padinnya_litaka_pid_lvovom_perebuva_yut_u_vazhkomu_stani_103518.html (дата звернення 11.11.2022)

2. Рішення суду у справі № 360/522/13-к від 04.04.2018 . URL: <https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/court-document/73175534/> (дата звернення 11.11.2022)